

Pirkanmaan liitto 15.1.2015

PIRKANMAAN HALLITUSOHJELMATAVOITTEITA

- 1. Tuotannollinen Suomi: HHT - Suomen kasvukäytävä**
- 2. Pirkanmaan logistinen asema liikenteen valtakunnallisena solmukohtana**
- 3. Sisäinen turvallisuus osana kansainvälistä turvallisuutta**
- 4. Kuntien tulevaisuus. Aluehallinnon uudistus.**
- 5. Suomi 100 vuotta**

1. TUOTANNOLLINEN SUOMI: HHT - SUOMEN KASVUKÄYTVÄ

Kansantaloutemme suurena haasteena on vahvistaa vientituotteidemme kilpailukykyä ja Suomessa toimivien yritysten asemaa kansainvälisessä arvoketjussa. On löydettävä uusia keinoja lisätä tuotteisiin ja palveluihin sisältyvää arvoa ja vähentää tarvetta kilpailla tuotantokustannuksilla. Jalostusarvon kasvu voi tulla vain innovaatioista ja uusista tavoista tehdä asioita.

Kasvun potentiaalisia kärkiä Suomessa ovat biotalous, cleantech ja digitalisaation luomat mahdollisuudet.

Kansainväliset vertailut osoittavat, että koulutus ja osaaminen ovat voimakkaassa yhteydessä sekä kansantalouteen, että yksilöiden tulotasoon, terveyteen, hyvinvointiin ja yhteiskunnalliseen osallistumiseen.

Pirkanmaan tarjoamia mahdollisuuksia:

- Suomen kilpailukyvyn takaavan HHT-kasvukäytävän (Helsinki-Hämeenlinna-Tampere) vahvistaminen tuotannollisen Suomen kasvukäytävänä
- Kansallisena hankkeena kehitysalustan luominen liittyen teolliseen internetiin, digitaaliseen liiketoimintaan ja robottien käyttöön

- Kiinteään laajakaistainfrastruktuuriin panostaminen: Pirkanmaa elinkaarimallilla avoimen verkon testausalueeksi
- Uusiutuvien luonnonvarojen kestävä käyttö. Luonnonvaratutkimuksen ja siihen liittyvän liiketoimintaosaamisen kehittäminen
- Kansallisen cleantech:n demonstraatio- ja pilotointiympäristön nimeäminen
- Kansallinen bio- ja terveysalan kehitysympäristön/-laakson nimeäminen
- Teollisuus-, palvelu- ja julkinen sektori digitalisaation edelläkävijäksi, erityisesti älykäs kaupunki –ohjelman kehittämishankkeet
- Korkeakoulu-uudistus: tieteen ja tutkimuksen (digitalisaatio) avoimuudessa johtava asema, pilvipalvelut
- Toisen asteen koulutuksen uudistus: kehittäminen yhtenä kokonaisuutena kansallisena pilottina, toisen asteen ammatillisen koulutuksen alueellinen riittävyys, pilvipalvelut, toiminta- ja tukimallit uudessa järjestelmässä tutkintojen suorittamisten keskeytysten minimoimiseksi
- Kulttuuri- ja elämyspalveluiden kehittyvä keskittymä: uudenlaiset kansalliset kehityshankkeet

mm. sisällöntuotantoon, muotoiluun jne. liittyen,
esim. Mediapoliksens vahvistaminen

- Kansainvälisen osaamisen lisääminen, myös
ulkomaisten investointien houkuttelu
- Koulutusviennin kehittäminen
- Resurssi- ja ekotehokas rakentaminen
(nollaenergiaratkaisut, älykkäät elementit yms.)
- Rakennetun ympäristön kehitys ihmisten
hyvinvoinnin parantajana

2. PIRKANMAAN LOGISTINEN ASEMA LIIKENTEEN VALTAKUNNALLISENA SOLMUKOHTANA

Pirkanmaa on useiden valtateiden, pääradan ja poikittaisraideliikenteen sekä niitä tukevan lentoliikenteen solmukohta. Suomessa on vain kolme merkittävää liikenteen solmualuetta, jotka ovat Pirkanmaa, Kouvolan seutu ja Oulun seutu. Vahvoissa keskuksissa eri liikennemuotojen on kytkeydyttävä toisiinsa. Tähän liittyvät oleellisesti toimivat poikittaisyhteydet erityisesti satamiin itä-länsi -suunnassa niin tie- kuin raideverkolla.

Päärata Helsingistä Tampereen kautta Ouluun on keskeinen osa eurooppalaista TEN-T-ydinverkkoa, mille on asetettu kapasiteetti-, nopeus-, sujuvuus- ja turvallisuustavoitteet vuoteen 2030 mennessä. Pääradan välityskyvyssä on selviä puutteita ja investointitarpeita sekä Tampereen etelä- että pohjoispuolella. Tulevina vuosina pääradan välityskyvyn jatkoparantamisen painopiste tulee kohdentaa pääkaupunkiseudun lisäksi myös Riihimäki-Toijala-Tampere-Parkano-Seinäjoki -yhteysvälille. Koko Länsi- ja Sisä-Suomen elinkeinoelämän kuljetusten kannalta läntiset satamayhteydet (Pori, Rauma) tulee kytkeä hyvin pääradan ja muun rataverkon sekä tieverkon yhteyksiin.

Valtatien 3 yhteysvälin Tampere-Vaasa liikenneturvallisuuden ja liikenteen sujuvuuden parantaminen sekä sitä kautta kilpailukyvyn parantaminen on ollut pitkään yhteinen Pirkanmaan, Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan kanssa. Pirkanmaalla ykköstavoitteena on ollut Hämeenkyrön ohitustien investointi. Koko yhteysvälin 1. vaiheen investointikustannukset ovat 185 miljoonaa euroa.

Joukkoliikenteen kehittämiseksi sen palvelutarjontaa tulee lisätä suurissa kaupungeissa. Suurten kaupunkiseutujen valtion avustus 30

prosentin osuudella kaupunkiraitiotieiden rakentamiseen tulee toteuttaa. Tampereella katuraitiotien ensimmäisen vaiheen investointikustannukset ovat 250 miljoonaa euroa.

Pirkanmaalla älykäs kaupunki –ohjelmatyö pystyy tarjoamaan kehittämismahdollisuuksia älyliikenteen ratkaisuihin.

Riihimäki-Tampere-Seinäjoki -raideyhteyden kehittämisen jälkeen käytännön toimenpidetarpeita Pirkanmaalla ovat Tampereen järjestelyratapihan siirto sekä ratapihan ja laajojen logistiikka-alueiden suunnittelu, Tampere-Pirkkalan lentoaseman kytkeminen vahvasti sekä henkilö- että tavaraliikenteen verkkoon ja henkilölähiliikenteen ja -kaukoliikenteen kehittäminen samalla tavaraliikenteen tarpeet huomioon ottaen. Tätä palvelevat niin Tampereen etelän suunnan lisäraiteet, Toijalan kolmioraiteen rakentaminen kuin Tampereen läntisen ratayhteyden linjaaminen.

Hallitusohjelmatavoitteiden asettamisessa valmistellaan samalla jo seuraavan liikennepoliittisen selonteon tavoitteita.

Pirkanmaan investointikohteet:

- *Valtatien 3 yhteysvälin Tampere-Vaasa Hämeenkyrön ohitustien investoinnin aloittaminen osana HHT-Suomen kasvukäytävän jatkokehittämistä tuotannollisen Suomen kuljetusten turvaamiseksi*
- *Perusväylänpidon maanteihin kohdistuvan rahoituksen lisääminen mm. biotalouden toimintaedellytysten turvaamiseksi*

- *Valtatien 9 yhteysvälin Tampere-Orivesi parantaminen*
- *Pienempiä investointikohteita Vt12:lla Alasjärvi-Atala, Vt9:llä Suinula, Vt3:lla Patrakka-Sikuri*
- *Tampereen katuraitiotien rakentaminen*

Pirkanmaan suunnittelurahoituskohteet:

- *TEN-T –ydinverkon Bothnian corridor:*
 - *Toijalan kolmioraiteen suunnittelu*
 - *Tampereen etelän suunnan lisäraiteiden ratasuunnitelma*
 - *Tampere-Parkano-Seinäjoki -raideyhteyden kehittämisen suunnittelu*
 - *Tampereen läntinen ratayhteys ja Viinikan järjestelyratapihan siirtäminen*

Tampere-Pirkkalan lentoasema maan kakkoslentoasemaksi

- *AiRRport -konseptin edistäminen osana Suomen tulevaisuuden lentoliikenteen ja Tampere-Pirkkalan lentoaseman kehittämistä*

3. SISÄINEN TURVALLISUUS OSANA KANSAINVÄLISTÄ TURVALLISUUTTA

Turvallisuuden takaamisessa korostuvat aiempaa enemmän muun muassa hallitusten välisten elinten, kansainvälisten järjestöjen ja kansalaisjärjestöjen yhteistyö sekä elinkeinoelämän ja tutkimuksen merkitys. Suomen turvallisuusosaaminen on kansainvälisesti tunnustettua. Parantamisen tarvetta on viranomaistoimintojen koordinoinnissa, osaamisen hallinnassa ja tuotteistamisessa.

Kansainvälisen operatiivisen yhteistyön ja ennakkovaikuttamisen merkitys korostuu edelleen kaikissa erilaisissa tulevaisuusskenaarioissa. Kansainvälinen yhteistyö ja operatiivinen toiminta ulkomailla ovat kiinteä ja välttämätön osa kansallisen sisäisen turvallisuuden kokonaisuutta. Kansainvälinen toiminta tukee keskeisellä tavalla sisäisen turvallisuuden strategisia ydintehtäviä.

Muun muassa kansainvälisen poliisiyhteistyön ja pelastustoiminnan osaamisella voidaan tukea humanitaarisia avustusooperaatioita ja siviilikriisinhallintaan liittyviä lainvalvonnan ja oikeushallinnon toimenpiteiden avustamisia. Ilmastonmuutos aiheuttaa myös avun antamisen sekä tiedon ja osaamisen jakamisen tarpeita.

Tulevalla vaalikaudella laadittavaan sisäisen turvallisuuden selontekoon ja sisäisen turvallisuuden strategiaan Pirkanmaan turvallisuusklusterilla on paljon sisällöllistä annettavaa valtakunnallisen sisäisen turvallisuuden kokonaisuuden laajan uudistamisen toteuttamiseksi.

Pirkanmaalla on tehty työtä turvallisuustoimijoiden tunnistamisessa ja sillan luomisessa eri toimijoiden välille. On haettu synergiaa

tutkimuksen, koulutuksen ja käytännön toiminnan yhdistämiseen ja liiketoiminnallisten mahdollisuuksien luomiseen. Toimintamallin luomisessa on jalkautettu Suomen sisäisen turvallisuuden ohjelmaa ja kokonaisturvallisuusstrategiaa sekä kartoitettu elinkeinotoiminnan mahdollisuuksia.

Pirkanmaan tarjoamia mahdollisuuksia:

- Laaja viranomaisosaaminen koulutuksessa ja tutkimuksessa: erityisesti Poliisiammattikorkeakoulu, muut korkeakoulut, Puolustusvoimain Pirkanmaalle keskitetyt laitokset, TUKES ja VTT
- Laaja alan yritystoiminnan osaaminen
- Kansalaisjärjestöjen osalta erityisesti SPR:n Tampereen Kalkun logistiikkakeskus ja sen kautta toimiva kuljetusketju eri puolille maailmaa
- Tampere-Pirkkalan lentokentän toiminta SPR:n katastrofilentojen keskuksena ja ilmavoimien kv. lentojen järjestelykeskuksena

4. KUNTIEN TULEVAISUUS. ALUEHALLINNON UUDISTUS.

KUNTIEN TULEVAISUUS

Kuntien ja valtion kesken tulisi määritellä selkeä käsitys kunnasta itsehallinnollisena yhteisönä ja laatia sen mukainen hallituskausien yli ulottuva strategia. Erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen (sote) yhteydessä kuntien rooli on muuttumassa huomattavasti. On erittäin tärkeää, että kuntien vaikutusvalta ja kansalaisten äänen kuuluminen turvataan sote-alueiden päätöksenteossa.

Valtionosuusuudistuksella ei saa vaikeuttaa kuntien jo ennestään heikkoa taloustilannetta. Toteutetun työmarkkinaudistuksen työnjakoa ja rahoitusta tulee selkeyttää valtion ja kuntien välillä.

Erikseen olisi selvitettävä kuntien yhteistoimintaorganisaatioiden rahoitusmalli ja mahdollinen verotusoikeus. Lisäksi tulisi selvittää uuden yhteistoimintamallin edellyttämät muutokset työnjakoon valtion alue- ja keskushallinnon kanssa.

Kuntien tulevaisuuden määrittelyssä huomioon otettavaksi:

- Kunta itsehallinnollisena yhteisönä -strategian luominen
- Sote-alueiden päätöksenteon kansanvaltaisuuden lisääminen

- Kuntien valtionosuusuudistuksen kertoimien korjaaminen
- Työmarkkinaudistuksen työnjaon ja rahoituksen selkeyttäminen

ALUEHALLINNON UUDISTUS

Suomen aluehallintoa tulee tarkastella kokonaisuutena, jonka perustana on kansalaisten yhdenvertaisuuden takaava ja alueellista kasvua sekä hyvinvointia vahvistava hallintomalli. Suomi tarvitsee vahvempiin kuntayksiköihin perustuvan kunnallisen itsehallinnon lisäksi myös selkeämmän ja yksinkertaisemmän, maakunnista muodostuvan kansanvaltaisen aluehallinnon. Tavoitteena tulee olla monikerroksisen hallinnon keventäminen ja aluetason demokraattisen ohjauksen vahvistaminen. Hallinnon rajoihin tulee kiinnittää huomiota siten, että maa ei olisi pilkottu erilaisiin alueisiin eri hallintosektoreiden toimialoilla. Aluehallinto ei voi perustua vain sopimuskumppanuuteen valtion ja kaupunkiseutujen kanssa.

Aluehallinnon selvitystyötä tehdään parhaillaan valtiovarainministeriön VIRSU-hankkeessa, missä on teetetty selvitettäväksi useita eri malleja. Yhdeksi selvitettäväksi on valittu malli, missä valtion aluehallinnolle kuuluvat alueiden kehittämiseen liittyvät tehtävät siirrettäisiin maakuntien liitoille ja valtiolle jäävät aluehallinnon tehtävät organisoitaisiin

yhteen viranomaiseen. Malli sisältäisi maakuntien liittojen määrän vähentämisen nykyisestä.

Aluehallinnon uudistuksessa huomioon otettavaksi:

- Uudistuksella tulee turvata osaaminen erityisesti maakunnan vahvuusalueilla ja kehittämistyössä on otettava huomioon alueiden ominaispiirteiden vahvistaminen
- Tulee perustua maakuntien tahtoon ja luontaiseen yhteistyöhön
- Tulee olla riittävä väestö- ja taloudellinen perusta vastata lisätoimivallan mukaisista tehtävistä
- Maakuntien lukumäärää kartoitettaessa otettava huomioon maakuntien tehtävien määrittely ja palvelutoimipisteiden määrä
- Hallinnollisten maakuntien lukumäärässä voidaan käyttää pohjana vaalipiirien lukumäärää niiden perustuslakiin tulossa olevan vaihteluvälin (9-12) alkupäästä

5. SUOMI 100 VUOTTA

Suomen itsenäistymisestä tulee kuluneeksi sata vuotta vuonna 2017. Itsenäisyyden juhluvuoden pääteemaksi on valittu ”Yhdessä”. Koko vuoden 2017 mittaisesta juhluvuodesta toivotaan muodostuvan kaikkien suomalaisten ja Suomen ystävien kohtaamispaikka. Juhluvuoden laaja ohjelmakokonaisuus ja projektit rakennetaan avoimesti yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

Juhluvuoden valmistelussa korostuu kansalaisyhteiskunnan merkitys ja luovuuden voima. Suomessa on onnistuttu sadan vuoden aikana rakentamaan ja ylläpitämään vakaa, demokraattinen yhteiskunta. Samalla luovuus - vapaus löytää ja kokeilla uusia ratkaisuja - on taannut merkittävän kehityksen.

Suomen toiseksi suurimman maakunnan tarjoamia mahdollisuuksia Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhlavuoteen teemalla ”Yhdessä” ovat seuraavat:

- Historia: Tampereen taistelu ja Pirkanmaan muut kohteet kansalaissodassa; Museokeskus Vapriikin erikoisnäyttelyt Tampereella osana Suomen itsenäistymisen historiaa. Kansalaissodan 1918 muistomerkkien kartoitus ja niiden säilymisen turvaaminen tuleville sukupolville. Tampereen ja Suomen teollisen historian kehitys.
- Sivistys: Suomalaisen kirjallisuuden vahvojen ja tunnettujen pirkanmaalaisten tekijöiden (Sillanpää, Linna, Kunnas ym.) hengessä Sastamalassa

sijaitsevan Suomalaisen kirjan museon Pukstaavin aseman vahvistaminen kansallisena kohteena

- Taide: Taidekaupunki Mänttä-Vilppulan runsaasti kansallista ja kansainvälistä mainetta saavuttaneet taide- ja kulttuurikohteet
- Urheilu ja kulttuuri: Tampereen Keskusareenan rakentaminen ja sen nimeäminen kansalliseksi kohteeksi. Tampereen nimittäminen Suomen teatteripääkaupungiksi.
- Sairaanhoido ja terveys: Valtakunnallisena erikoissairaalan toimivan Tays:n lastensairaalan uudisrakennuksen toteuttaminen